

Historická hudba Unlimited

SOUBOR 8 dvouhodinových PŘEDNÁŠEK NA TÉMA HISTORICKÁ HUDBA DO ROKU 1800 + HUDEBNÍ DĚNÍ V BRNĚ A NA JIŽNÍ MORAVĚ V HISTORICKÝCH SOUVISLOSTECH + 2 EXKURZE ZAMĚŘENÉ NA VARIANÍ NÁSTROJE V BRNĚ.

Trvání jedné přednášky:	100 min
Cena kurzu:	950,- Kč
AKTUÁLNĚ:	znovu spuštěn od října 2015!
Přihlášky jsou přijímány do:	30. září 2015.

Vývoj varhan

Přednášející: prof. Mgr. Kamila Klugarová

Varhany jsou nástrojem s velkou živou historií, která skrývá spoustu překvapivých zratů a speciál. Prof. Kamila Klugarová bude průvodcem napínavého příběhu.

Od cembala ke klavíru, aneb dobrodružství interpretace

Přednášející: Mgr. BcA. et BcA. Martin Hroch

V průběhu 18. století se zásadně změnil obraz klávesových nástrojů. Z cembal se vyvinul nový nástroj, klavír, který prošel po dlouhých porodních bolestech vzestupnou cestu. Martin Hroch vysvětlí, jak vývoj hubby souvisí s vývojem nástroje.

Ornamentika v barokní hudbě

Přednášející: Mgr. BcA. et BcA. Martin Hroch

Na rozdíl od dnešní hudební praxe musel barokní interpret umět přidat své vlastní ingredience do hudebního díla. Jak ornamentovat barokní hudbu a kde jsou hranice dobrého vkusu? Martin Hroch provede bohatým atraktivní barokní hudební módy.

Loutna – nástroj nejen z pohádek

Přednášející: Bc. Jan Čížmář, M.A., B.A., dipl. um.

Loutna je dnes známa nejspíš pouze z pohádek. V renesanci a baroku však šlo o oblíbený a důležitý nástroj s rafinovanou konstrukcí, který je opředen i spoustou symboliky a filosofie. Navíc se pod pojmem loutna skrývá celá řada velice různorodých nástrojů. Loutnovým světem vás provede Jan Čížmář, který poodkryje i roušku dnes zapomenutého hudebního odkazu 300leté tradice tohoto nástroje.

Číslovaný bas – počítat s hudbou aneb záhada generálního basu odhalena

Přednášející: prof. Barbara Maria Will, Ph.D.

Improvizace doprovodu z čísel je jedna z mnoha velkých záhad barokní hudby. Interpret musí znát pravidla a zároveň intuitivně vytvářet styl a výraz, aby mohl dobře doprovázet na cembalo a jiné generábasové nástroje. Barbara Maria Will aranzovanou formou představení několik možností této fascinující techniky.

Co je vlastně stará hudba?

Přednášející: Mgr. Jana Micháliková Šlímáčková, Ph.D.

Dnes běžně používaný pojem stará hudba skrývá širokou hudební oblast. Kde však stará hudba začíná a kde končí? Jde jen o historické vymezení hudby, nebo má další atributy? K čemu dospělo hnutí staré hudby na počátku 21. století? Za pomoci hudebních ukázek našich a zahraničních souborů se pokusí tyto otázky zodpovědět Jana Micháliková Šlímáčková.

Varhanní exkurze I - návštěva kostela Nanebevzeší Panny Marie (tzv. Jezuitského) s nejnovějšími varhanami v Brně.

Varhanní exkurze II - návštěva kostela Jana Amose Komenského (tzv. Červeného) s jedinými zachovalými ryze romantickými varhanami v Brně.

Básníci klavíru

Vítulka má narozeniny!

Přednášející: Mgr. Alice Rajnochová, Ph.D.

Vřázslava Kaprlová by letos oslavila 101. narozeniny, kdyby jí osud nenařídil pouhých 25 let života. Její klavírní dílo stále získává na oblibě.

S klavíry a bez brk

Přednášející: doc. Mgr. Jan Jiraský, Ph.D.

Klavír byl na počátku 18. století nazýván cembalo con martellini a senza penne (s klavíry a bez brk). Během 18. a 19. století se rychle vyvíjel a stal se nejoblíbenějším hudebním nástrojem. Přednáška je věnována jak historickým zajímavostem, tak i vlastnostem současných nástrojů jednotlivých výrobců.

Starý zákon klavírní hudby

Přednášející: doc. Mgr. Jan Jiraský, Ph.D.

J. S. Bach a jeho Dobře temperovaný klavír ovlivnil celou další budoucnost klavírní hudby. Nadčasové dílo skýtá i 331 let od géniova narození mnoho rozporuplných otázek.

Básníci klavíru – F. Liszt, B. Smetana, E. Grieg

Přednášející: doc. Mgr. Jan Jiraský, Ph.D.

Národní kultury ovládly romantickou klavírní scénu. Tvorba jednotlivých autorů je vždy originální, zároveň má mnoho společného.

Řeč v hudbě – hudba v řeči

Přednášející: doc. Mgr. Jan Jiraský, Ph.D.

V dnešním globalizovaném světě si musí interpret doslova přetvářet oči pro národní kultury a charaktery, z nichž vyrůstala tvorba nějednoho skladatele. Právě jazyk je vedle folkloru jedním z nejasnějších vodítek stylové interpretace

Lev s bílou hřívou

Přednášející: doc. Mgr. Jan Jiraský, Ph.D.

Leoš Janáček (řikal si Leo, Lev) patří dnes k nejhranějším skladatelům 20. století. Jeho klavírní dílo se vyznáá v repertoáru světových pianistů. Jak vznikaly jeho skladby a čím jsou skutečně inspirovány?

Básníci klavíru – F. Chopin

Přednášející: doc. Mgr. Vladimíra Slávková

Jeho prsty překrásné zpívaly, kouzily, plýly a tančily v klávesách. A díky jeho skladbám může tento pocit zažít každý klavírista.

Básníci klavíru – R. Schumann

Přednášející: doc. Mgr. Vladimíra Slávková

Mystický německý romantik, který ovlivnil mnoho svých nástupců.

Velké osobnosti klasicismu v zrcadle klavírní literatury – L. van Beethoven

Přednášející: doc. Mgr. Daniela Velebová

V životě i ve své hudbě říkal Beethoven věci jaksi přímo a pravdivě. Charakteristika osobnosti skladatele, klíčové životní momenty a jejich průměry do klavírního díla.

Slavní klavírní interpreti minulosti

Přednášející: Mgr. Helena Weiser

Zlatá éra klavírního umění zasáhla až do doby rozvoje záznamu zvuku a obrazu. Díky tomu máme možnost i dnes posoudit umění dávno zapomenutých osobností klavírní interpretace a porovnat je s jejich mladšími kolegy.

Jazz vážně, nevážně, ale hlavně odvážně

Z čeho se zrodil jazz? A proč? aneb nejen afroamerický folklor jakožto rozbůska v procesu vzniku jazzu a moderní populární hudby

Přednášející: Mgr. Jan Píbil, DIS.

Kolem roku 1619 byli do Severní Ameriky deportováni první otroci z Afriky. Když jen američtí námořníci 1888, že vedle cenné pracovní síly přivážejí na svých lodích i zárodky umělecké formy nesmírné hodnoty! Vznikl tak afroamerický hudební folklor, jehož význam tkví v tom, že to byl zřejmě nejvýznamnější činitel v procesu vzniku i dalšího vývoje jazzu a celého širšího fenoménu hudby jazzového okruhu. Pojme společně prozkoumat, jak americkou hudbu ovlivnily plantážní hanečkářky či pracovní písně černošských restancí, spirituály a gospely z baptistických kostelů, ministerská představení parodující těžký osud nucených plantážniců, blues z jižanských předměstí nebo třeba ragtime z vyšších společenských vrstev kreolské společnosti. Většina těchto úhrnů je i dodnes palná v jazzové tvorbě, což můžeme demonstrovat i na klávesových albech jazzové historie. Zamysleme se nad střetem kultur a civilizací, který vedl ke vzniku první ryze globální umělecké formy vyjádření.

Jak poslouchat jazz? aneb jak si jej zamilovat...

Přednášející: Mgr. Jan Píbil, DIS.

Co vše je možné identifikovat z jazzové nahrávky pomocí vlastního ucha? Co se lze naučit z poslechu klíčových jazzových alb? Na základě poslechu nejdůležitějších jazzových desek historie budeme demonstrovat funkci jednotlivých nástrojů. Osvětlíme také nejčernější jazzové formy či strukturu a vystavbu jednotlivých skladeb. Nabízí se již otázka, zda - a do jaké míry - je k poslechu jazzu nutné teoretické zájmení a souběžný analytický přístup? Jak se vlastně stát dobrým jazzovým posluchačem, který dokáže rozlišit úroveň interpretace atp.? A je to nutné? Komentovaný poslech mluvíku jazzové historie s průvodcem a společným zaměřením.

Historie jazzu v kostce 1, 2 - charakteristika stylových období, stěžejní nahrávky

Přednášející: Mgr. Jan Dalecký

V hrubém dělení můžeme historii jazzu chápat jako paralelu k dějinnám lidstva – jazzovým pravákem jsou jeho kořeny, především vokální, sahající až na počátek 17. století; starověkem je nová instrumentální hudba, vzniká v New Orleansu po roce 1910; středověk vyplňuje zlatá éra swingu po roce 1932, charakteristická velkým rozmachem big bandů; novověkem je pak moderní jazz, opět spíš v menších formacích, s celou řadou vývojových fází, zhruba od roku 1942 až dodnes. K trojici největších postav této zhruba padesátileté historie – Louis Armstrong, Duke Ellington, Charlie Parker, se řadí desítky dalších skvělých hudebníků, zachycených na tisících nahrávkách, z nichž některé zazní jako charakteristický doplněk mluveného slova.

Přednáška 1 se bude zabývat jazzem do roku 1940 (early jazz a swing) a přednáška 2 jazzem poválečným, tedy tzv. moderním.

Osobnosti vokálního jazzu aneb od Bessie Smith po Bobbyho McFerrina

Přednášející: Mgr. Jan Dalecký

Vyprávění zpěvem je absolutní lidskou přirozeností a lidský hlas dokáže plněst možná větší množství emocí než kterýkoliv instrument. I neznámější osobnost jazzu Louis Armstrong je znám především díky svému charizmatickému chraplákovi. Zpěv je nejdílnou součástí historie jazzu a pro mnoho posluchačů skouzí jako brána do jeho hudebního světa. Nahraditli do života a tvorby nejslavnějších jazzových vokalistů v čele s Carmen McRae, Sarah Vaughan, Elkou Fitzgerald či Jonem Hendricksem bude exkurze skutečné esence jazzu.

Big bandy v kostce vzestup a pád jazzového big bandu

Přednášející: Mgr. Jan Dalecký

Královská disciplína v jazzu, tak lze nazvat obor srovnatelný ve vodčích s osmivěsíci s komediantem. Big band znamená soubor nejméně 10 hráčů, v němž nositelé melodie – dechové nástroje jsou zastupováni více hudebníky hrajícími v sekcích. Jejich vývoj zhruba v letech 1925 až 1942 dospěl až k počtu 17 lidí a ustálil se na 4 trumpetách, 4 trombonech, 5 saxofonech a rytmické sekci klavír (klávesy)-kytara-basa-bécl. Tento model platí dodnes a nazdory stejně „norme“ není výsledný zvuk díky imaginaci skladatelů a aranžérů vůbec stejný či dokonce podobný. Big bandy přelží i onen pád v době nástupu moderního jazzu, po němž následoval zhruba od poloviny 60. let minulého století nový rozmach této královské disciplíny.

Vývoj jazzu vs. vývoj klasické hudby srovnání, styčné body

Přednášející: Mgr. Jan Dalecký

Podobně jako existuje podobnost vývoje jazzu s dějinnami lidstva, najdeme velkou podobnost jednotlivých kapitol se sřídáním stylových epoch artificiální hudby, počínaje renesancí, přes baroko, klasicismus, romantismus a novější kompoziční postupy – impresionismus, atonalita, dodekafonie ad. V určitých bodech vývoje se oba světy stěžily či prolínaly a ovlivnily. Jako příklady vidíme jazzový symfonický jazz Orchestru Paula Whitemana (G. Gershwin: Rhapsody in Blue), spolupráci moderních skladatelů s jazzovými hudebníky (Béla Bartók a Benny Goodman v triu „Kontrapty“, Igor Stravinský a Woody Herman v „Ebony Concertu“ ad.) nebo obdivuhodně otáčlivý talenti Wynona a Branforda Marsalisových, protřídících jazzmanů a současně interpretů artificiální hudby na stejné vysoké úrovni.

Jazz life sociálně-historický kontext jazzu, sex, drugs and jazz

Přednášející: Mgr. Vilém Špilka

Umělecké disciplíny jsou nemilostivým zrcadlem dění ve společnosti. Ať už to je Pablo Picasso nebo třeba Charlie Parker, umělci vždy reflektují události s odzrcujícím upřímností. Přednáška osvětlí sociální kontext vzniku umělecké jazzového žánru, dotkne se životních tragédi stěžejních jazzových figur a pokusí se najít společenské příčiny umělecké rozervanosti léch, kteří v průběhu historie formovali podobu jazzu. Jazz life je často synonymum pro životní pouť žptele, pokusíme se tedy osvětlit, zda i v současnosti má život jazzmanů houku příchuť.

Enfant Terrible jazzu kontroverzní osobnosti jazzového žánru

Přednášející: Mgr. Vilém Špilka

Každý žánr má svoje neapoutané osobnosti a jazz jimi doslova překypuje. Tahle přednáška umožní frekventantům nahlédnout do zákulisí tvorby největších géniů a položí otázky, zda by jejich tvorba mohla být srovnatelně atraktivní a huboká, kdyby jim byly nadělely jiné volní a charakterové vlastnosti. Mezi jazzové enfant tembe patří baze sporu např. Billie Holiday, Charlie Parker, Charles Mingus, Miles Davis, Chet Baker, Art Pepper nebo John Coltrane a všichni šliše se dostanou na předfas.